

Talousraami 2024

Kunnanhallitus 18.09.2023 § 193
309/02.02.00/2023

Valmistelija

kunnanjohtaja Henri Ruotsalainen 040 488 3011, henri.ruotsalainen@lapinlahti.fi,
hallintojohtaja Ulla Nikulainen, vs. taloussihteeri Taina Turunen

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvion rakenteesta on säädetty, että talousarvion tulee sisältää käyttötalous- ja tuloslaskelmaosat sekä investointi- ja rahoitusosat.

Lapinlahden kunnan tilinpäätökset olivat alijäämäisiä vuosina 2021 sekä 2022. Vuoden 2022 lopussa kunnan taseessa oli kumulatiivista alijäämää noin 0,6 miljoonaa euroa.

Hyvinvointialueuudistuksella on ollut merkittävät vaikutukset kuntien toimintaan ja talouteen vuodesta 2023 alkaen. Lapinlahden osalta uudistuksen myötä kunnan talousarviosta poistuivat vuodesta 2023 alkaen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen menot. Vastaavasti valtionosuusjärjestelmä ja verotus muuttuvat palvelujen järjestämistäsiirron myötä. Kunnilta siirrettävä valtionosuus- ja verotulorahoitus kohdistetaan hyvinvointialueille.

Tuloveroprosentti muuttui, kun kaikkien kuntien veroprosenttia laskettiin 12,64 yksikköä. Myös yhteisöverotulo vähenee, koska kuntaryhmän jako-osuutta pienennetään. Kiinteistöverotuloihin ei kohdistu muutosta. Vuodelle 2024 kunnilla on taas mahdollisuus muuttaa veroprosentteja.

Valtionosuudet on ennakoitu Kuntaliiton ennakkotietojen mukaan. Valtionosuuksia päivitetään syksyn mittaan ja lopulliset päätökset vuoden 2024 valtionosuuksista saadaan vasta vuodenvaihteessa.

Lapinlahden kunnan talousarvio ja toimintasuunnitelma vuodelle 2024 valmistellaan pääosin perustuen vuoden 2023 talousarvioon, palveluihin ja toimintaan. Toimintatuotot sisältävät mm. sote-kiinteistöistä saatavat vuokratulot ja niiden korotukset. Toimintakuluissa on huomioitu palkankorotukset henkilöstökuluissa 3,33 %, sekä muut pienemmät tiedossa olevat kustannusten muutokset. Palkkakustannusten nousu, palveluissa ja materiaaleissa koettu inflaatio sekä kunnan vero- ja valtionosuustulojen muutos pakottavat kunnan lähes 1,8 miljoonaa euroa alijäämäiseen talousarvioon, ellei esimerkiksi verotukseen tehdä muutoksia vuodelle 2024.

Osasto	TP 2022	RAAMI 2023	TA 2023	TP ENN 23	RAAMI 2024	Muutos raami 24/TA 23
Hallinto-osasto	4 049 590	4 153 000	3 926 898	3 927 000	4 100 000	173 102
Sote	44 551 767					
Sivistys	14 189 937	15 066 000	15 328 883	15 500 000	15 700 000	371 117
Tekninen	3 694 489	1 011 000	1 490 377	1 561 865	1 700 000	209 623
Ympäristö	919 938	160 000	105 752	168 656	175 000	69 248
Yhteensä	67 408 601	20 390 000	20 851 910	21 913 032	21 675 000	823 090

	TP2022	TA 2023	TPE2023	Raami TA2024
Toimintatuotot	8 465 406	5 860 610	5 806 200	6 100 000
Valmistu omaan käyttöön	17 140	0	0	0
Toimintakulut	-75 891 147	-26 712 520	-27 696 060	-27 775 000
Toimintakate	-67 408 601	-20 851 910	-21 889 860	-21 675 000
Verotulot	33 275 973	17 085 000	18 089 000	17 457 000
kunnallisverot	28 091 141	13 175 000	13 994 000	13 510 000
yhteisöverot	2 789 289	1 650 000	1 737 000	1 482 000
kiinteistöverot	2 395 543	2 260 000	2 358 000	2 465 000
Valtionosuudet	33 561 326	7 235 000	7 400 000	5 133 000
Rahoitustulot ja -menot	1 385 078	745 000	985 000	940 000
Satunnaiset erät	0	0	0	0
Vuosikate	813 776	4 213 090	4 584 140	1 855 000
Poistot	-3 273 340	-3 548 020	-3 548 020	-3 622 000
Poistoeron muutos	17 212	0	0	
Tilikauden yli/alijäämä	-2 442 352	665 070	1 036 120	-1 767 000

Talousarvion laadinta-aikataulu on seuraava:

Toimenpide	Vastuutaho	Määräaika
Talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2024-2026 raamit ja laadintaohjeet	khall	khall kokous 18.9.
Talousarvion 2024 investointiraami	khall	khall kokous 9.10.
Viranhaltijan TA-ehdotukset, tekstit, tavoitteet ja investointiesitykset valmiit	jory	joryn kokous 23.10.
TA2024 käsittely lautakunnissa ja tytäryhtiöissä	ltk:t ja tytäryhtiöt	ltk:ien kokoukset, tytäryhtiöiden hallitukset 10.11. mennessä
Kunnanhallituksen ja luottamushenkilöiden talousarvioseminaari	poliittinen ohjaus	talousseminaari 20.11.
TA2024 käsittely kunnanhallituksessa	khall	khall kokous 4.12.
TA2024 käsittely valtuustossa	kvalt	kvalt kokous 11.12.
Talousarvion täytäntöönpano-ohjeet	khall	31.1.2024 mennessä
Talousarvion käyttösuunnitelmat	ltk:t ja khall	29.2.2024 mennessä

Toiminnan tehostaminen ilman rakenteellisia muutoksia niin, että taloussuunnitelmasta tulisi tasapainoinen tai ylijäämäinen, ei ole riittävässä määrin mahdollista. Mahdolliset rakenteelliset muutokset ovat arvovalintoja, jotka on tehtävä huolellisesti harkiten, eikä niiden kiirehtiminen kokonaisuudessaan vuoden 2024 talousarvioon ole mielekäästä. Raamin laadinnassa on huomioitu kuluvan vuoden talousarvio ja tämänhetkinen tilinpäätösennuste. Osastojen on tähdättävä raamin alittavaan talousarvioon ja jos tähän ei osastojohtajien ja kunnanjohtajan keinoin päästä, tiedottaa kunnanjohtaja huolesta kunnanhallitusta välittömästi.

Lisäksi kunnanhallitus määrittelee kokouksessaan 9.10. vuoden 2024 investoinneille oman investointiraamin.

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää antaa oheisen raamin lautakunnille vuoden 2024 talousarvion valmistelun pohjaksi.
Päätös	Kunnanhallitus päätti antaa oheisen raamin lautakunnille vuoden 2024 talousarvion valmistelun pohjaksi.